HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

Zagreb, 9. svibnja 2020.

Preporuke za sprečavanje infekcije u trgovačkim centrima koji započinju s radom u okviru postupnog ublažavanja restrikcija vezanih za COVID-19

Ove preporuke za zaštitu kupaca i zaposlenika odnose se na provedbu mjera u radu trgovačkih centara tijekom epidemije COVID-19. Općenita je preporuka da se, uz održavanje propisanog razmaka od 1,5 metra, unutar centra boravi što kraće te ograniči broj kupaca kako ne bi dolazilo do gužve i bliskog kontakta među velikim brojem ljudi.

1. Organizacijski i tehnički uvjeti unutar trgovačkih centara

15 kupaca na 100 m². Kako bi se poštovale epidemiološke mjere, potrebno je ograničiti broj kupaca koji istovremeno borave u trgovini na najviše 15 kupaca na 100 m² neto površine trgovačkog prostora unutar centra. Pritom maksimalan broj kupaca koji mogu istovremeno boraviti u centru ovisi o neto površini svih trgovina u centru (površina koja je predviđena za kretanje kupaca tj. bruto površina umanjena za površinu koju zauzimaju izlošci, police, blagajna, hladnjaci i ostala oprema trgovine). U neto površinu ne računa se površina zajedničkih hodnika i drugih prostora za kretanje kupaca unutar centra (npr. „trgova“ unutar centra). Najveći broj kupaca koji može istovremeno boraviti u centru je neto površina u četvornim metrima podijeljena sa 7. Ako je teško odrediti neto površinu, najveći broj kupaca koji istovremeno smiju biti u centru može se izračunati tako da se bruto površina trgovina unutar centra podijeli s 10. Nakon što u trgovački centar uđe maksimalno dozvoljen broj kupaca, daljnji ulasci su mogući tek kad netko od kupaca izađe, tj. na svakog kupca koji izađe, može ući po jedan.

Što kraći boravak u skupinama u zatvorenom prostoru. Boravak više ljudi u zatvorenim prostorima potrebno je maksimalno skratiti koliko je god moguće.

Fizička distanca. Broj ljudi u zatvorenim prostorima potrebno je ograničiti na način da se između osoba može održavati fizička udaljenost od 1,5 metra u svim smjerovima. Za neke djelatnosti unutar centra broj osoba definiran je posebnim uputama.

Maske za lice. Unutar trgovačkog centra preporučuje se da se nose maske za lice ili slična pokrivala za nos i usta.

Dezinfekcija ruku. Na ulaze u trgovačke centre kupcima treba biti osiguran dozator s dezinfekcijskim sredstvom za ruke i jasno istaknuta obavijest o obvezi dezinfekcije ruku pri ulasku u trgovački centar.

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

Na ulazu treba također biti jasno istaknuta obavijest o obvezi održavanja razmaka od minimalno dva metra među kupcima te između kupaca i osoblja. Dozator s dezinfekcijskim sredstvom (npr. na bazi 70% alkohola ili drugo dezinfekcijsko sredstvo registrirano kao antiseptik za primjenu na ljudskoj koži) treba biti postavljen i na ulazu u svaku trgovinu koja se nalazi u sklopu trgovačkog centra. Osoblje treba voditi brigu da dozator pravovremeno opskrbljuju novim količinama dezinficijensa kako bi ga uvijek bilo dovoljno.

Ventilacija prostora. Preporučuje se pojačana ventilacija prostora centara npr. povećanjem broja ventilacija, povećanjem postotka vanjskog zraka koji cirkulira u sustav.

Čekaonice/prostori za odmor kupaca. Iz zajedničkog prostora (hodnika) trgovačkog centra potrebno je ukloniti predmete i objekte namijenjene sjedenju i odmoru kupaca (stolce, klupe, stolove i sl.) kako bi hodnici služili samo za prolaz kupaca bez nepotrebnog zadržavanja.

Prostorije/prostori za odmor zaposlenika. U prostorijama gdje se zaposlenici odmaraju treba osigurati dovoljno prostora, stolove i stolice razmaknuti, ne dozvoliti da se u malim prostorima odmara istovremeno više zaposlenika. Treba osigurati dezinficijense, tekuće sapune, vodu i jednokratne papirnate ručnike za čišćenje ruku. Treba osigurati učestalije pravilno čišćenje i higijenu. Dezinficijensom treba češće prebrisati telefone, kvake na vratima, tipkovnice, blagajne i slično (npr. svaka dva sata). Kako bi se smanjio rizik infekcije, mjesta kontakta treba smanjiti te redovno čistiti i dezinficirati kvake na vratima i rukohvate.

Dezinfekcija i čišćenje prostora. Potrebno je pojačano čistiti i dezinficirati prostorije unutar trgovačkog centra, te u tu svrhu po potrebi osigurati dodatno osoblje za čišćenje. Kvake i rukohvate na vratima te ostale površine koje kupci često dodiruju (npr. košare i kolica za kupovinu, rukohvati na stepenicama i pokretnim stepenicama, dizala) treba redovito prebrisati dezinficijensom koji ima virucidno djelovanje. Ako je moguće, organizirati čišćenje prostora centra tijekom pauze predviđene za izmjenu djelatnika između prve i druge smjene pojedinih trgovina.

Upute za dezinfekciju i čišćenje prostora dostupne su na poveznici: https://bit.ly/2AguWbj

Sanitarni čvorovi. Treba osigurati dezinficijense, tekuće sapune i jednokratne papirnate ručnike za učestalo pranje i dezinfekciju ruku. Treba osigurati češće čišćenje i dezinfekciju sanitarnih prostora i sanitarija. Redovito provjeravati funkcionalnost sanitarija (vodokotlići za ispiranje WC-školjke, slavine i dr.), a upotrebu aparata za sušenje ruku treba zabraniti i staviti ih izvan funkcije, te svaki kvar odmah prijaviti i ukloniti. Kvake i rukohvate na vratima te ostale površine koje se često dodiruju treba redovito prebrisati dezinficijensom koji ima virucidno djelovanje.

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

Informiranje kupaca. Kupce treba informirati o važnosti održavanja propisane međusobne udaljenosti od najmanje 1,5 metra, najbolje u obliku postera s uputama postavljenim na vidljiva mjesta, kao i glasovnim porukama koje se periodično oglašuju iz zvučnika u trgovinama i zajedničkim prostorima trgovačkog centra. Potrebno je zadužiti osoblje za nadzor poštovanja propisanih mjera.

Ograničen broj košarica i kolica. U trgovinama koje imaju košarice ili kolica, ograničenje broja kupaca koji ulaze u trgovinu može se postići na način da se na raspolaganje stavi onaj broj košarica ili kolica koji odgovara najvećem broju kupaca koji mogu istovremeno biti u trgovini te da se ulazak uvjetuje preuzimanjem slobodne košarice ili kolica.

Posebna pravila za trgovine tekstila. U trgovinama tekstila preporučuje se prodaja bez isprobavanja odjevnih predmeta, ako je ikako moguće. Ako je isprobavanje odjevnih predmeta nužno, nekupljena se roba mora spremiti na tri dana u za to predviđeni prostor prije ponovnog stavljanja u prodaju. Isto pravilo vrijedi i za odjevne predmete iz povrata. Osim toga, moguće je tretirati isprobane robe vrućom parom pomoću glačala na paru, pri čemu te odjevne predmete nije više potrebno spremati na tri dana u zaseban prostor.

Igraonice. Zaposlenici u igraonicama zaduženi su za održavanje čistoće i redovitu dezinfekciju prostora u skladu s preporukama HZJZ-a za čišćenje i dezinfekciju prostora, te su dužni paziti da djeca održavaju čim je moguće više propisanu udaljenost jedno od drugog. Na kraju smjene prostor se obavezno treba očistiti i dezinficirati kao i svi rekviziti za igru sukladno uputama za rad vrtića, koje su dostupne na mrežnim stranicama HZJZ-a.

2. Preporuke za kupce.

Provoditi redovnu higijenu ruku. Kad god je moguće potrebno je prati ruke tekućim sapunom i toplom vodom u trajanju od najmanje 20 sekundi. Ako to nije moguće, potrebno je koristiti dezinfekcijsko sredstvo (npr. na bazi 70% alkohola ili drugo dezinfekcijsko sredstvo registrirano kao antiseptik za primjenu na ljudskoj koži). Vidljivo zaprljane ruke potrebno je temeljito oprati, budući da dezinfekcijsko sredstvo nije dovoljno za uklanjanje vidljive nečistoće.

Maske. Unutar trgovačkog centra preporučuje se da se nose medicinske maske ili maske za lice koje prekrivaju usta i nos.

Odgoda dolaska u trgovački centar u slučaju bolesti. Osobe koje imaju povišenu tjelesnu temperaturu i/ili simptome akutne respiratorne infekcije trebaju odgoditi svoj dolazak u trgovački centar te se obratiti nadležnom liječniku.

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

3. Preporuke za osoblje trgovačkog centra

Maksimalna zaštita kupaca i osoblja trgovačkog centra. Osoblje treba prilikom interakcije s kupcem koristiti zaštitnu masku koja uvijek treba prekrivati i nos i usta. Treba im stalno biti na raspolaganju dezinfekcijsko sredstvo kojim će periodički dezinficirati ruke. Ako je moguće, treba osigurati razmak od minimalno 1,5 metra između poslužitelja ili blagajnika i kupca prilikom izdavanja i plaćanja robe. Ako je moguće, treba ugraditi zaštitnu pregradu na mjestu posluživanja i na blagajni, koja će fizički odvojiti blagajnika od kupca. Treba poticati beskontaktno plaćanje kreditnim karticama.

Dnevno mjerenje tjelesne temperature. Prije dolaska na posao, osoblje treba izmjeriti tjelesnu temperaturu. Ako je viša od 37,2 °C u jutarnjim satima i ako se osoba osjeća bolesno ili ima bilo koje znakove bolesti (odnosi se na sve simptome i znakove bolesti, ne samo na bolesti dišnih puteva), treba se javiti nadređenom i ne dolaziti na posao dok se telefonski ne javi nadležnom obiteljskom liječniku.

Dvosmjenski rad. Ako je moguće, rad treba organizirati dvokratno, na način da između prve i druge smjene bude barem sat vremena razmaka, što će se iskoristiti za čišćenje i dezinfekciju površina tijekom rutinskog čišćenja. Površine se dezinficiraju prebrisavanjem dezinficijensom na bazi alkohola ili nekim drugim sredstvom s deklariranim virucidnim djelovanjem prema uputama proizvođača.

4. Preporuke za trgovine i ugostiteljske objekte u trgovačkom centru

Trgovine i ugostiteljski objekti u trgovačkom centru trebaju raditi u skladu s odlukama Stožera civilne zaštite i postojećim preporukama za te djelatnosti izvan trgovačkog centra. Upute za rad trgovina dostupne su na poveznici: https://bit.ly/2YK1nsJ. Upute za ugostiteljske objekte dostupne su na mrežnoj stranici HZJZ-a.

Ostale djelatnosti. Sve ostale djelatnosti (kina i dr.) koje su inače u okviru redovite ponude trgovačkog centra započinju sa svojim radom u vrijeme i na način kako je propisano odlukama Stožera civilne zaštite.